

Gledališka kritika

Tour de force

MandićStroj,
Mala drama, 30. 1. 2012
(ponovitev)

ANJA GOLOB

Vsekakor je to sijajno "vajo v slogu" prvaka ljubljanske Drame, ki v uro in pol naniza 36 svojih preteklih vlog, mogoče odpraviti z občudovanjem njegovih fizičnih, spominskih in igralskih sposobnosti, ki so zagotovo vse presenetljive, hvale in občudovanja vredne, predvsem pa je cela reč, za katero je Mandić med drugim na minulem Borštnikovem srečanju prejel tudi nagrado Društva kritikov in teatrologov Slovenije, za uprizarjanje od sile naporna.

Poleg omenjenih sposobnosti je zanimiva tudi ideja kot taka – ena ob drugo postavljene minule vloge (ki kdaj pa kdaj, kakor si sledijo, med seboj vstopijo v zanimiv dialog) dajejo dober odgovor na vprašanje, kakšen tip igralca je (bil doslej) Marko Mandić. Iz njih je namreč mogoče izluščiti nekaj skupnih lastnosti, ki predstavljajo okvir tega, kar vidimo, kadar ga vidimo stati na odru in igrati.

Aktualna uprizoritev neposredno izhaja iz igralčevega sodelovanja z Vio Negativo, kjer se pod režijskim vodstvom Bojana Jablanovca, ki je režiral tudi aktualno lepljenko, udejstvuje že več let. Sodelavci tega projekta v zadnjem času nastopajo s samostojnimi projekti, derivati prizorov iz posameznih etap smrtnih grehov, in MandićStroj sklepa trilogijo, ki jo tvorita še Viva Mandić! in Ekstrakt Mandić. A ker glumaški poklic vendar ni športna disciplina, ker je hkrati že davno splošno znano, da, če si smem sposoditi pri mulariji, "Mandić je

car", predvsem pa, ker menimo, da je vendarle želel več kot zgolj obuditi spomin na minule dosežke in si s tem napraviti dobro reklamo, bomo tu skušali zaiti globlje v odrsko tvarino ter v premislek vsaj zastaviti par vprašanj, ki iz videnega logično izhajajo.

Prvo je vsekakor, ali predstavlja omenjeni tour de force kakršenkoli prelom v igralčevi karieri, morebiti obračun z dosedanjim delom, in ali pomeni morda v tem smislu prehod v novo, od dosedanjega drugačno dožemanje igre? Čas in prihodnje vloge bodo pokazale dejanski pomen MandićStroja, a obrata v notranjost, ki se tu sluti, verjetno ne moremo ignorirati – ali pač? Drugo vprašanje se na eni strani tiče razmerja med igralcem in publiko, ki je nenehno na preizkušnji. Publika v predstavi vseskozi sodeluje kot Mandićev "sparing partner", razmerje med obema pa ni enoznačno in se izogiba klasičnim definicijam.

Po drugi strani se to vprašanje tiče razmerja med igro, igralcem in kritikom. Kako se to razmerje potencialno spremeni, če kritik (kot del publike) stopi na oder in postane del uprizoritve? Tretje vprašanje se tiče same realnosti igre kot take. Igralčevo zasebno ime postaja v vseh predstavah trilogije naslov, ki označuje odrsko delo.

Kje je torej pravi Marko Mandić, kateri je pravi? In prav v tej diskrepanci med zasebnikom, ki se v svoji običajni opravi pred začetkom sprehodi med zbirajočo se publiko, in »posodo zlahtnega duha«, ki kasneje menjajoč kostumske kože naglo menja tudi vloge, ležita po mojem mnenju srž ter glavna odlika te uprizoritve, pa tudi cele Mandić-trilogije.